

Z A P I S N I K
sa 34. Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore,
održane 10. juna 2019. godine

Sjednica je počela u 10 sati.

Sjednici je predsjedavala Nada Drobnjak, predsjednica Odbora.

Sjednici su prisustvovali član/ice Odbora: Branka Tanasijević, Sanja Pavićević, Maja Bakrač, Aleksandra Vuković i Zvonko Vuković.

Sjednici su prisustvovali: Mehmed Zenka, ministar za ljudska prava i slobode Crne Gore i Biljana Pejović, načelnica Odjeljenja za poslove rodne ravnopravnosti u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava.

Za sjednicu je, jednoglasno, utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D:

1. Izvještaj Crne Gore o implementaciji Pekinške deklaracije i Platforme za akciju (BPfA) i Agende za o drživi razvoj 2030 (AGENDA 2030),
2. Tekuća pitanja

Prije prelaska na rad po utvrđenom dnevnom redu, Odbor je usvojio zapisnike sa 31. i 32. sjednice Odbora.

Prva tačka - Izvještaj Crne Gore o implementaciji Pekinške deklaracije i Platforme za akciju (BPfA) i Agende za o drživi razvoj 2030 (AGENDA 2030)

Mehmet Zenka, ministar za ljudska prava i slobode Crne Gore, informisao je članove/ice Odbora da je Izvještaj Crne Gore o implementaciji Pekinške deklaracije i Platforme za akciju (BpfA) i Agende za održivi razvoj 2030 (AGENDA 2030), usvojila Vlada Crne Gore na sjednici od 16. maja 2019. godine i dostavila nadležnom tijelu UN-a na dalje postupanje. U izradi Izvještaja Crne Gore korišćeni su podaci iz relevantnih nacionalnih strategija i akcionih planova za konkretne oblasti interesovanja. Kao bazični strateški dokument za implementaciju politike rodne ravnopravnosti korišćen je Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori – PAPRR koji je utemeljen na Pekinškoj deklaraciji i Platformi za akciju, kojim su definisane kritične oblasti u kojima je izražena rodna neravnopravnost i sadrži ciljeve i mjere za postizanje rodne ravnopravnosti u onim oblastima društvenog života koje su prepoznate i Pekinškom deklaracijom. Od 12 ključnih oblasti u kojima je najizraženija rodna ravnopravnost u Pekinškoj deklaraciji, Crna Gora se opredijelila za osam oblasti u kojima djeluje u cilju postizanja rodne ravnopravnosti, a to su: Unapređenje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti; Rodno osjetljivo vaspitanje i obrazovanje; Rodna ravnopravnost u ekonomiji; Rodno osjetljiva zdravstvena zaštita; Rodno zasnovano nasilje; Rodna ravnopravnost u medijima, kulturi i sportu; Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu; Institucionalni mehanizmi za primjenu rodne ravnopravnosti i međunarodna saradnja. Izvještaj Crne Gore će biti uključen u globalni izvještaj o sprovođenju ove deklaracije koji će UN-Žene podnijeti na 64. sjednici Komisije za status žena koja će se održati u martu 2020. godine, povodom obilježavanja 25-godišnjice od usvajanja Pekinške deklaracije i Platforme za akciju.

Izvještaj sadrži informacije o najvažnijim rezultatima i aktivnostima u posljednjih pet godina. Jedno od najvažnijih dostignuća u postizanju rodne ravnopravnosti i osnaživanja žena jeste unapređenje antidiskriminatornog zakonodavstva, nacionalnih planova i razvijanje institucionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost na državnom i lokalnom nivou. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o rodnoj ravnopravnosti (2015) je usklađen sa Zakonom o zabrani diskriminacije, kao i sa pravnom tekovinom EU. Izvršene su izmjene i dopune Zakona o zabrani diskriminacije (2014 i 2017), Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore (2014) i donesen novi Zakon o zabrani diskriminacije lica sa

invaliditetom (2015), kojima je utvrđena jača obaveza zaštite od svih oblika diskriminacije, za čije su kršenje uvedene kaznene odredbe, kao i data veća ovlaštenja instituciji Zaštitnika ljudskih prava i sloboda. Izmjenama Zakona o rodnoj ravnopravnosti prihvaćene su sugestije Evropske komisije da promovisanje principa rodne ravnopravnosti bude dio aktivnosti zakonodavne i izvršne vlasti. Usvojen je Plan aktivnosti za postizanje rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori 2017-2021 (PAPRR) koji predstavlja treći po redu razvojni dokument za implementaciju politike rodne ravnopravnosti u Crnoj Gori. Kao i prethodna dva, i on je zasnovan na međunarodnom i domaćem pravnom okviru koji tretira problematiku rodne ravnopravnosti. Pored institucionalnih mehanizama na nacionalnom nivou uspostavljeni su mehanizmi i na lokalnom nivou. Mediji sve više prepoznaju važnost rodne ravnopravnosti. Nevladine organizacije se aktivno bave pitanjima boljeg položaja žena. Rodna ravnopravnost je prepoznata među prioritarnim oblastima za finansiranje projekata nevladinih organizacija i Vlada preko resornih ministarstava izdvaja značajna sredstva za realizaciju projekata nevladinih organizacija u ovoj oblasti. U tu svrhu Ministarstvo za ljudska i manjinska prava prošle i ove godine opredijelilo je 460.000 €. Investiciono - razvojni fond je tokom 2018. godine u okviru tri programa podrške razvoju biznisa čiji su nosioci žene podržao 39 projekata u vijednosti od 1,2 mil. €. Učešće žena u oblasti preduzetništva na kraju 2017. godine bilo je 24,29%. Povećan je udio žena u zakonodavnoj, sudskoj i izvršnoj vlasti. Izmjenama izbornog zakona (2014) poboljšana je politička participacija žena, povećan broj žena na izbornim listama i procenat zastupljenosti žena u zakonodavnim tijelima. Sadašnji 26. saziv Skupštine Crne Gore od 81 poslanika ima 19 žena ili 23,46%, što predstavlja povećanje u odnosu na 25. saziv kada je bilo 15 žena ili 18,5%. Od usvajanja Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, iz godine u godinu, povećan je broj prijavljenih slučajeva nasilja u porodici i nasilja nad ženama, što ukazuje da se Zakon primjenjuje u praksi, uz povećanu svijest o važnosti prijavljivanja. Podaci pokazuju veći stepen procesuiranih i riješenih slučajeva, što govori o vidljivosti samog fenomena i tome da je unaprijeđen okvir koji stimulise žrtve da prijave nasilnike i naprave korake ka izlasku iz situacije nasilja.

U raspravi su kroz komentare učestvovala predsjednica Odbora Nada Drobniak i članica Odbora Branka Tanasijević.

Nada Drobniak, predsjednica Odbora, tokom diskusije pozitivno je ocijenila Izvještaj Crne Gore o implementaciji Pekinške deklaracije i Platforme za akciju, uz konstataciju da dobri rezultati i aktivnost na polju rodne ravnopravnosti koje pojedina ministarstva imaju, nijesu prikazani u ovom izvještaju iz razloga što ih ta ministarstva nijesu dostavila.

Branka Tanasijević, uz osvrt na podatak da je u sadašnjem sazivu Skupštine Crne Gore povećan broj žena u parlamentu na 23,46% i ocjenu da to predstavlja napredak u odnosu na prethodni skupštinski saziv kada je bilo 18,5% žena, komentarisala je da je i dalje glavna prepreka u daljem razvoju političke participacije žena nedostatak ženske solidarnosti, nedostatak posjedovanja stvarne pozicije moći i nedostatak javne podrške. Mišljenja je da se u Crnoj Gori tek u posljednjih nekoliko godina na nasilje u porodici gleda kao na društveni problem, što jeste iskorak, dok sa druge strane ostaje zabrinjavajuće da je velik broj onih koji pojavu porodičnog nasilja doživljavaju kao privatni problem porodice u koji se ne treba miješati. Podsjetila je na problem izjednačavanja porodice u problemu i problematične porodice koji je i danas prisutan, iako se radi o različitim pojmovima i sadržinama. Takođe, ukazala je na potrebu rješavanja problema nasilja nad djecom kao posebnim žrtvama ili svjedocima nasilja, koje se ne smiju zanemariti zbog posljedica koje nasilje može ostaviti na njih. Istakla je značaj daljeg obrazovanja, čemu treba posvetiti posebnu pažnju, te podsjetila da sa obrazovanjem koje bi moglo uticati na prevenciju porodičnog nasilja treba početi od ranog uzrasta, ukazujući da u obrazovanju najznačajniju ulogu ima porodica kao mjesto gdje djeca pronalaze prve modele identifikacije.

Nakon rasprave, predsjednica Odbora je konstatovala da je Odbor razmotio Izvještaj Crne Gore o implementaciji Pekinške deklaracije i Platforme za akciju (BPfA) i Agende za o drživi razvoj 2030 (AGENDA 2030).

Druga tačka - Tekuća pitanja

U okviru ove tačke dnevnog reda predsjednica je informisala Odbor da će Izvještaj sa Konferencije o borbi protiv nasilja nad ženama, koja je održana u Beču u periodu 7- 8. maja t.g, biti predstavljen na sjednici Odbora koja će se održati početkom jula t.g.

Odbor će u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori, 20. i 21. juna održati dvije jednodnevne radionice za poslanike/ce i zaposlene u Skupštini na temu „Izgradnja kapaciteta za inkluzivnu i efikasnu Skupštinu Crne Gore: rodna perspektiva u zakonodavstvu“. Radionicu će voditi međunarodna ekspertkinja Karolina Leaković.

Takođe, Odbor će u saradnji sa Misijom OEBS-a u Crnoj Gori tokom jula održati sjednicu van zgrade Skupštine (Bijelo Polje) kako bi razgovarali sa lokalnim mehanizmima za rodnu ravnopravnost.

Predsjednica Odbora informisala je članice Odbora da je 29.maja t.g održala sastanak sa konsultantom Vestminsterske fondacije za demokratiju Žarkom Hadži-Zafirovim. Na sastanku je bilo riječi o radu Odbora za rodnu ravnopravnost Skupštine Crne Gore, a prikupljene informacije će koristiti za izradu početne analize o radu parlamentarnih radnih tijela zaduženih za ljudska prava i rodnu ravnopravnost.

Sjednica je završena u 11 sati.

SEKRETARKA ODBORA
Snežana Grupković,s.r.

PREDSJEDNICA ODBORA
Nada Drobnjak, s.r.